

राज्यातील वस्त्रोदयोग क्षेत्रातील नवीन उद्योजकांना तसेच नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान विकसित करणाऱ्या उद्योजकांना आर्थिक मदत करण्यासाठी व्हेंचर कॅपिटल फंड उभारणीसाठी अभ्यास समिती गठीत करणे.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग,
शासन निर्णय क्र. धोरण ११२५/प्र.क्र.११४/टेक्स-५ (ई.ओ.क्र.-१२८००५४)
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक:- ०९ फेब्रुवारी, २०२६

- वाचा:-** १. सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, शासन निर्णय क्र. धोरण-२०२३/प्र.क्र.८१/टेक्स-५, दि.०२.०६.२०२३.
२. सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग, शासन निर्णय क्र. धोरण-२०२३/प्र.क्र.८१/टेक्स-५, दि.२८.०८.२०२५.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्राचे मा.मुख्यमंत्री यांनी रु.१ ट्रिलियन इकॉनॉमीचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी त्यामध्ये टेक्स्टाईल विभागाचा सिंहाचा वाटा असण्याच्या दृष्टीने, शासनाने एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोदयोग धोरण, २०२३-२८ मंजूर केले असून, रु.२५,००० कोटी गुंतवणूक आकर्षित करून ५ लाख नोकऱ्या तयार करण्याचे महत्त्वाचे उद्दिष्ट या धोरणाचे आहे. त्यानुषंगाने वस्त्रोदयोग या क्षेत्रातील नवीन उद्योजकांना तसेच या संबंधित नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान विकसित करणाऱ्या उद्योजकांना आर्थिक पुरवठा/भांडवल होणे गरजेचे आहे. व्हेंचर कॅपिटल फंड आणि त्याची उद्योगाच्या वाढीमधील भूमिका अतिशय महत्त्वपूर्ण आहे. विशेषत: स्टार्टअप्स, नवसंशोधन आणि टेक्नॉलॉजी-आधारित क्षेत्रांतील गुंतवणूकीमध्ये व्हेंचर कॅपिटल फंड महत्त्वाची भूमिका पार पाडतात. व्हेंचर कॅपिटल फंड हे एक विशेष गुंतवणूक साधन आहे जिथे उच्च-नेट-वर्थ व्यक्ती आणि संस्थात्मक गुंतवणूकदारांचे पैसे एकत्र केले जातात, त्यानंतर जमा केलेले पैसे सुरुवातीच्या टप्प्यातील स्टार्टअप्स आणि इक्विटी मालकीच्या बदल्यात उच्च वाढीची क्षमता असलेल्या लहान व्यवसायांमध्ये गुंतवले जातात. व्हेंचर कॅपिटल फंड हे व्यावसायिक गुंतवणूक कंपन्यांद्वारे व्यवस्थापित केले जातात, ज्यांना व्हेंचर

कॅपिटल फर्म म्हणून ओळखले जाते. स्टार्टअप कंपनीमध्ये व्हेंचर कॅपिटल फर्मची मालकी हक्क असल्याने, व्हेंचर कॅपिटल कंपन्या ज्या स्टार्टअप कंपन्यांमध्ये गुंतवणूक करतात त्यांच्या निर्णय प्रक्रियेत सहभाग घेतात. देशातील जीडीपी आणि रोजगारामध्ये वस्त्रोदयोग क्षेत्राचे महत्त्वाचे योगदान आहे. यामध्ये विशेषतः तांत्रिक वस्त्रोदयोग, उच्च मूल्य वस्त्रप्रावरणे, टिकाऊ कापड आणि प्रगत उत्पादन तंत्रज्ञान यामध्ये नवोन्मेषाची अफाट क्षमता आहे. या क्षेत्राचा कणा असलेल्या सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना अनेकदा कौशल्य अद्यायावतीकरण, तंत्रज्ञानाचा अवलंब आणि स्केलिंग ऑपरेशन्ससाठी भांडवलाची कमतरता भासत असते. एक समर्पित व्हेंचर कॅपिटल फंड कौशल्य, रोजगार निर्मिती आणि व्यवसाय स्केलेबिलिटी एकत्रित करणारे उपक्रम आणि स्टार्ट-अपमध्ये गुंतवणूक करून ही दरी भरून काढू शकतो. यासंदर्भात व्हेंचर कॅपिटल फंड या विषयातील अनुभवी व्यक्तीसोबत चर्चा करून वस्त्रोदयोग क्षेत्रासाठी व्हेंचर कॅपिटल फंड उभा करण्याबाबत मा.मंत्री (वस्त्रोदयोग) यांनी निर्देशित केले आहे. त्यानुसार व्हेंचर कॅपिटल फंड उभारणी संदर्भात अभ्यास करून उपाययोजना सुचविण्यासाठी मा.मंत्री (वस्त्रोदयोग) यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

उपरोक्त प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार मा. मंत्री (वस्त्रोदयोग) यांच्या अध्यक्षतेखाली वस्त्रोदयोग विभागासाठी व्हेंचर कॅपिटल फंड उभा करण्याकरिता खालील समिती गठीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे:-

१)	मा. मंत्री (वस्त्रोदयोग)	अध्यक्ष
२)	अ.मु.स./प्र.स./सचिव (वस्त्रोदयोग)	सदस्य
३)	अ.मु.स./प्र.स./सचिव (नियोजन)	सदस्य
४)	अ.मु.स/प्र.स./सचिव (वित्त)	सदस्य
५)	अ.मु.स/प्र.स./सचिव (कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग)	सदस्य
६)	आयुक्त,वस्त्रोदयोग, नागपूर	सदस्य
७)	सह/उप सचिव (टेक्स-५)	सदस्य
८)	श्री.कनिष्ठ माहेश्वरी, व्यवस्थापकीय संचालक, प्रायमस पार्टनर्स प्रा.लि.	सदस्य
९)	सह आयुक्त (तांत्रिक), नागपूर	सदस्य सचिव

२. उपरोक्त गठीत अभ्यास समितीने वस्त्रोदयोग क्षेत्रातील नवीन उद्योजकांना तसेच या संबंधित नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञान विकसित करणाऱ्या उद्योजकांना विशेषतः स्टार्टअप्स, नवसंशोधन आणि टेक्नॉलॉजी-आधारित क्षेत्रांमध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी वेळोवेळी बैठक आयोजित करून वस्त्रोदयोग विभागासाठी व्हेंचर कॅपिटल फंड उभारणीसंदर्भात अभ्यास करून उपाययोजना सुचवाव्यात.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२६०२०९९६३६३३३००२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(प्रमोद पवार)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (गृह, विधी व न्याय) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (वित्त) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
७. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
८. सर्व मा.संसद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
९. सर्व मा. वि.प.स./मा. वि.स.स., महाराष्ट्र राज्य.
१०. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (वस्त्रोदयोग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१२. आयुक्त (वस्त्रोदयोग), वस्त्रोदयोग आयुक्तालय, नागपूर.
१३. उप सचिव (वस्त्रोदयोग) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१४. निवडनस्ती (कार्यासन टेक्स-५).